

Πώς βρέθηκε το Ιερό Λείψανο του Μεγάλου Βασιλείου

[/ Ορθόδοξες Προβολές](#)

Η Ιερά Μητρόπολη Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς υποδέχεται σήμερα στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Καλαμαριάς το Ιερό Λείψανο του Αγίου Βασιλείου του Μεγάλου , με την ευκαιρία της εορτής του Αγίου Ευγενίου του Τραπεζουντίου.

Στην Αίθουσα των Συνεδριών της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος φυλάσσεται, εντός αργυράς θήκης, η Δεξιά Χείρα του Αγία Βασιλείου του Μεγάλου, Αρχιεπισκόπου Καισαρείας, του Ουρανοφάντορος.

Πότε και πως ευρέθη στην Ιερά Σύνοδο η αγία Δεξιά του Μεγάλου Πατρός;

Την απάντηση μας την δίδουν τα έγγραφα του πολυτιμότερου για την νεοελληνική ιστορική και εκκλησιαστική πραγματικότητα Αρχείου της Ιεράς Συνόδου της

Εκκλησίας της Ελλάδος.

Τον Ιούνιο του 1921 κατελήφθη από τα στρατεύματα του Κεμάλ η πόλη της Νικομηδείας έδρα της ομωνύμου Ιεράς Μητροπόλεως, με συνέπεια την συνολική έξοδο του ορθοδόξου πληθυσμού και την καταστροφή.

Τα περισωθέντα ιερά κειμήλια της Μητροπόλεως Νικομηδείας και της παρακειμένης Ιεράς Μονής του Αγίου Παντελεήμονος παρεδόθησαν, εντός κιβωτίων, στις 26 Ιουνίου 1921, στο πολεμικό πλοίο «Κιλκίς», το οποίο ναυλοχούσε στην Πρίγκηπο.

Το αντίγραφο Πρακτικού «καταγραφής ιερών αμφίων και σκευών ιερών ναών Νικομηδείας (Μητροπόλεως και Αγίου Παντελεήμονος)» 5 αναφέρει μεταξύ άλλων:

«Ζόν Κιβώτιον ύπ' αριθ. 7, περιέχον τά εξής:

Δύο μήτρας Μητροπολίτου, έν εύαγγέλιον χειρόγραφον κοινόν, τρία Άρχιερατικά βιβλία κοινά, έν κυτίον άργυροϋν, περιέχον τήν δεξιάν χεῖρα τοῦ Ἀγίου Βασιλείου καί διάφορα άφιερώματα, δύο βραχιόλια άργυρά, τέσσαρας μικρούς σταυρούς, έννέα φλωρία έξ δακτυλίδια, έν κυτίον περιέχον λείψανα άγίων διςμυρίωνδ,, τρεῖς πατερίτσες Πατριάρχου, (μίαν άργυρά, δύο άπό φύλντισι μέ λαβήν χρυσήν καί ή

τρίτη μέ λαβήν κοκαλίνην), ἓν Εὐαγγέλιον χρυσόδετον Ρωσσικόν καί δύο ἕτερα Ἑλληνικά (ἓν ἀργυρόδετον καί ἓν χρυσόδετον), τρία δισκάρια ἀργυρᾶ, τρεῖς λαβίδας ἀργυρᾶς, μίαν λόγχην, δέκα τέσσαρα καλύμματα ἁγίων ποτηρίων, ἓναν ἀστερίσκον ἀργυροῦν, ἓν δοχεῖον ζέου ἀργυροῦν, ἓναν μικρόν σταυρόν ἀργυροῦν, ἓν ἀρτοφόριον ἀργυροῦν, ἓν πλαίσιον ἀργυροῦν φέρον σχῆμα ἀναστάσεως, ὀκτώ γυρλάντας εἰκόνων ἀργυρᾶς, ὀκτώ ἀστέρας μικρούς, δύο καλύμματα ἁγίων ποτηρίων χανδροκέντητα, Στολή Πατριάρχου Ἀναστασίου (ἔχουσα δύο φελώνια, δύο πετραχήλια, δύο ζώνας χρυσοκεντήτους, δύο στιχάρια, ἓν ζεῦγος ἐπιμανίκια, στολή Ἀρχιερατική (ἔχουσα μίαν ζώνην χρυσοκέντητον μέ δύο πόρπας ὑαλίνας, δύο ἐπιγονάτια, ἓν πετραχήλιον χρυσοκέντητον, δύο ἄμφια Πατριάρχου (ὁμοφόρια)....» 7.

Μέ τήν ἀπό 28ης Ὀκτωβρίου 1922 ἐπιστολή του ὁ Μητροπολίτης Νικομήδειας Ἀλέξανδρος⁸ παρακαλεῖ τόν Ὑπουργό τῶν Ναυτικῶν νά διατάξη τήν ἐξακρίβωση γιά τήν ὕπαρξη τῶν προαναφερομένων πραγμάτων καί νά φροντίσῃ γιά τήν παραλαβή τῶν ἀτομικῶν του πραγμάτων. Τό σχετικό ἔγγραφο ἀναφέρει:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑΣ

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 28ῃ Ὀκτωβρίου 1922

Πρός τόν Ἐξοχώτατον κ. Ὑπουργόν

τῶν Ναυτικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους

Εἰς Ἀθήνας

Ἐξοχώτατε,

Μετά τήν γενομένην κατά Ἰούνιον τοῦ 1922 κατάληψιν τῆς Νικομηδείας, Ἐδρας τῆς ἐμῆς Ἐπαρχίας, ὑπό τοῦ Κεμαλικοῦ στρατοῦ, τά περισωθέντα ἐκ τῶν πραγμάτων τῆς Μητροπόλεώς μου καί τῆς παρακειμένης Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος ἐν συνόλῳ Κιβώτια (15) δέκα πέντε, δέματα (2) καί κάσσαι (2) δύο ὑπό τοῦ ἐκεῖθεν μετενεγκόντος αὐτά ἀτμοπλοίου παρεδόθησαν τῇ 26ῃ Ἰουνίου 1921 εἰς τό ἐν Πριγκήπῳ ναυλοχοῦν πολεμικόν «Κιλκίς» ὡς τοῦτο βεβαιοῦται δι' ἐγγράφου κατ' εὐθεΐαν πρὸς ἐμέ τοῦ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνοσὺν Ἀρμοστοῦ κ. Βότση ὑπ' ἀριθ. 5934 καί ἡμερομηνίαν 12 Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους (1921) περιέχοντος καί ἀντίγραφον ἀπογραφῆς τῶν ἀνωτέρω πραγμάτων.

Μή δυνηθεὶς ἐν τῷ μεταξύ ν' ἀναλάβω ταῦτα ἐκ τοῦ «Κιλκίς» ἀναμένων κατάλληλον πρὸς τοῦτο εὐκαιρίαν, ἥδη, ὅτε ἐπὶ τῇ ἀφορμῇ τῆς Ἐπαναστάσεως πρό μηνός κατέπλευσεν ἐνταῦθα τό «Κιλκίς» ἔσπευσα νά ζητήσω καί παραλάβω ταῦτα ἄλλ' εἰς ἀπάντησιν ὁ Κυβερνήτης αὐτοῦ διεμήνυσέ μοι, ὅτι ὅλα ταῦτα ἔχουν παραδοθῇ διὰ Πρωτοκόλλου εἰς τόν «Ἀβέρωφ». Λαμβάνω ὅθεν τήν τιμὴν, Κύριε Ὑπουργέ, νά παρακαλέσω Ὑμᾶς, ὅπως εὐαρεστηθῆτε νά διατάξητε τήν ἐξακρίβωσιν περὶ τήν ὑπαρξίν τῶν ἄνω πραγμάτων καί μοί δηλωθῇ τίνι τρόπῳ δύναμαι νά φροντίσω καί παραλάβω τέλος τά ἐν τῇ ἐγκλείστῳ ἀπογραφῇ ἀναφερόμενα ἀτομικά μου πράγματα, ὧν ὡς πρόσφυξ ἀπόλυτον ἔχω ἀνάγκην καί τά ὅποια εἶναι τά μόνα ἀπομείναντα ἐκ τῆς ὅλης περιουσίας ἐμοῦ καί τῶν τριῶν χηρῶν ἀδελφῶν μου, τῆς λοιπῆς διαρπαγείσης ἢ ἐξαφανισθείσης.

Παρακαλῶ ὅθεν ἐν ὀνόματι τῆς φιланθρωπίας νά γίνῃ πᾶσα δυνατὴ ἐνέργεια πρὸς ταχυτέραν παραλαβὴν τῶν ἀναφερομένων πραγμάτων μου. Ἡ παροῦσα μου θά ἐπιδοθῇ διὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις εὐρισκομένου ἀντιπροσώπου μου κ. Κ. Καλπακτσῆ, ἐμπόρου, δι' οὗ καί τήν σχετικὴν ἀπάντησιν ἀναμένω,

Τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος

διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης καί ὀλοπρόθυμος

Ὁ Νικομηδείας Ἀλέξανδρος.

Ὁ Ὑπουργός τῶν Ναυτικῶν Κ. Βούλγαρης κάνει τίς σχετικές ἐνέργειες 10 καί πληροφορεῖται ἀπό τόν Ἀρχηγό τοῦ Στόλου ὅτι τά παραληφθέντα ἀπό τό θωρηκτό « Ἀβέρωφ » πράγματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικομηδείας παρεδόθησαν στίς 14 Ὀκτωβρίου 1922 στή Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου¹¹, στόν Γραμματέα Ἀρχιμανδρίτη Γερμανό Ρουμπάνη καί «ἐτοποθετήθησαν ἐν τῷ παρά τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου πλὴν τοῦ ἁγίου Μύρου τεθέντος ἐν τῷ ἔρμαρίῳ , ἐν ᾧ καί τό ἅγιον Μύρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί τῶν ἁγίων Λειψάνων φυλαχθέντων ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Α΄. Γραμματέως » 12 . Κατόπιν τούτου ὁ Ὑπουργός διαβιβάζει στήν Ἱερά Σύνοδο τήν ἀναφορά τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Στόλου καί τήν ἐπιστολή τοῦ Μητροπολίτου Νικομηδείας γιά τήν τακτοποίηση τοῦ θέματος¹³..

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Γερμανός Ρουμπάνης, διά τῆς ὑπ[] ἀριθ. 834/17.10.1922 ἀναφορᾶς, ἐνημερώνει τήν Ἱερά Σύνοδο γιά τήν παραλαβή τῶν ἱερῶν πραγμάτων.

Ἀναφορά Ἀρχιμανδρίτου Γερμανοῦ Ἀρ. Ρουμπάνη

Α΄. Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἀριθ. 160

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17ῃ Ὀκτωβρίου 1922

Πρός

Τήν Ἱεράν Σύνοδον

Τό Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἀπέστειλε πρὸς τήν Ἱεράν Σύνοδον τά ἐκ τῆς Ἱ.Μονῆς Ἀγίου Παντελεήμονος Νικομηδείας προερχόμενα ἱερά σκεύη καί ἄμφια ἅτινα παρελάβομεν διὰ πρωτοκόλλου παραδόσεως καί παραλαβῆς οὗ ἀντίγραφον συνυποβάλλομεν τῇ παρούσῃ, ὅτι δέν ἠδυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν τήν παραλαβὴν καί φύλαξιν τῶν ἱερῶν τούτων ἀντικειμένων, ἀφ' οὗ ἡ εὐσέβεια τοῦ Ἑλλ. Στρατοῦ καί Στόλου εἶχε τήν προθυμίαν νά περισυλλέξῃ καί περισώσει.

Πάντα τά παραληφθέντα ἐτοποθετήσαμεν προχείρως ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου, τῷ ἐν τῷ προαυλίῳ τῆς Ἱ. Συνόδου πλὴν τοῦ ἁγίου Μύρου, ὅπερ ἐφυλάξαμεν ἐν τῷ ἐρμαρίῳ ἐν ᾧ καί τό ἅγιον Μῦρον τῆς Ἱ. Συνόδου, τά δέ κυτία τῶν Ἀγίων Λειψάνων ἐν τῷ ἐρμαρίῳ τοῦ Α' Γραμματέως.

Ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι ἡ Ἱ. Σύνοδος θά διατάξῃ τακτικὴν παραλαβὴν καί ἐξασφάλισιν τῶν ἱερῶν τούτων ἀντικειμένων, παρακαλῶ εὐσεβάστως, ὅπως ὀρισθῇ ἐπιτροπή, εἰ δυνατόν, πρὸς παραλαβὴν καί τακτοποίησιν καί ἐξασφάλισιν αὐτῶν.

Εὐπειθέστατος

Ἀρχιμανδρίτης Γερμανός Ρουμπάνης¹⁴.

Ἡ Σύνοδος ἀποφασίζει «νὰ ἀνακοινωθῇ τοῦτο τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἵνα μετὰ συνεννόησιν μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ἐνεργηθῶσι τά δέοντα πρὸς φύλαξιν τῶν ἱερῶν τούτων ἀντικειμένων 15, καί διατάσσει τήν λεπτομερῆ καταγραφή τῶν ἱερῶν σκευῶν καί τῶν ἀμφίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικομηδείας καί τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Παντελεήμονος. Ἡ ἐπιτροπή καταγραφῆς ἀποτελεῖται ἀπὸ τούς Συνοδικούς Συνέδρους Μητροπολίτες Ἀρτης Σφυρίδωνα καί Παροναξίας Ἱερόθεο καί τόν Διευθυντὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου 16.. Κατόπιν τούτου ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀποστέλλει, πρὸς τό Ὑπουργεῖο ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, τό ὑπ' ἀριθ. 120/1375/26.11.1922 ἔγγραφο:

« Τό Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἀπέστειλεν εἰς τήν Ἱεράν Σύνοδον ἱερά σκεύη καί ἄμφια τῆς ἐν Νικομηδείᾳ τῆς Μ. Ἀσίας Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος ἀποτελούμενα κατὰ τόν ἀποσταλέντα πίνακα ἀπὸ τά ἑξῆς: 1) ἑνδεκα μπαούλα, 2) τέσσαρα δέματα, 3) ἑξ κιβώτια, 4) τέσσαρας εἰκόνας, 5) ἓνα Σταυρόν ἐντός

κιβωτίου, 6) ἓν δοχεῖον Ἁγ. Μύρου, 7) δύο κιβώτια ἀργυρᾶ περιέχοντα τό μὲν ἓνα τὰ Ἁγ. λείψανα τῶν δισμυρίων Μαρτύρων, τό δέ δεύτερον τήν χεῖρα τοῦ Ἁγ. Βασιλείου.

Ταῦτα πάντα ἐτοποθετήθησαν ἐντός τοῦ μικροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου πάρα τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ. Ἦδη ὅμως ἐγγιζούσης τῆς ἐορτῆς τοῦ Ναοῦ οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ ὑπάρχει χῶρος νά τοποθετηθῶσιν.

Ἐπειδὴ δέ πλεῖσται τούτων ἔχουσι πιθανότατα καί ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν παρακαλοῦμεν, ὅπως παραλάβητε ταῦτα πλήν τῶν ὑπὸ ἀριθ. 6 καί 7 ἅτινα θά φυλαχθῶσιν ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καί ἐξασφαλίσητε αὐτά, ὡς γνωρίζητε μέχρις ὅτου ληφθῇ ἡ δέουσα ὀριστικὴ περὶ τῆς τύχης αὐτῶν ἀπόφασις τῶν ἀρμοδίων.

□ ὁ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν Προκόπιος, Προεδρεύων

□ ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Τιμόθεος

□ ὁ Ἄρτης Σπυρίδων

□ ὁ Παροναξίας Ἱερόθεος «

Τὰ ἱερά πράγματα, ἐκτός ἀπὸ τό Ἅγιο Μῦρο καί τὰ ἱερά λείψανα, τὰ ὁποῖα ἐφυλάχθησαν, γιὰ τήν ἱερότητα αὐτῶν, στήν Ἱερά Σύνοδο, παρεδόθησαν, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν¹⁷, ἀπὸ τόν Ἀρχιμανδρίτη Γερμανό Ρουμπάνη στόν Θεμ. Βολίδη, Διευθυντὴ τοῦ Τμήματος τῶν Χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης καί μετεφέρθησαν σέ χῶρο τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου¹⁸.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. « Προσθετέον ἐν τέλει, ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος κέκτηται ἱερά μαρτυρικά Λείψανα,... μεταξύ δέ τῶν Ἱερῶν Λειψάνων ὑπάρχει καί μέρος χειρός τοῦ Μεγάλου Βασιλείου », Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Θέμελη, Ἀρχιγραμματέως (νῦν Μητροπολίτου Μεσσηνίας) Συνοπτικὴ ἱστορία τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀνάτυπον ἐκ τῆς «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ» τομ. ΛΑ΄, ἐν Ἀθήναις 1954 σελ. 69. Τό ἱερό λείψανο φυλάσσεται σέ ἀσημένια λειψανοθήκη, στήν ὁποία εἶναι χαραγμένη ἡ ἡμερομηνία 10 Φεβρουαρίου 1849.

2. «Σχεδόν καθ' ἑκάστην καταφθάνουσιν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐκθέσεις ὅσαι εἶναι δυνατόν νά διαφύγωσιν τήν προσοχήν τῶν ἀρμοδίων, περιγράφουσαι διὰ μελανῶν χρωμάτων τήν κατάστασιν τῶν χριστιανῶν ἐν Ἀνατολῇ. Τοιαῦται ἐκθέσεις προερχόμεναι ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν Χαλδείας, Ἀμασείας καί Νικομηδείας,

παρεπέμφθησαν εἰς τὰ δύο Σώματα διὰ τὴν ἀνάλογον σκέψιν καὶ ἐνέργειαν», (Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια Κωνσταντινουπόλεως, τόμος 44, ἔτος Μ, 1920, σελ. 403 α). « Ἡ Ἐκκλησία ὡς ἄλλη Ραχήλ θρηνεῖ καὶ κλαίει καὶ ὀδύρεται διὰ τὰ μὴ ὑπάρχοντα πλέον τέκνα αὐτῆς τὰ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Ὡσεὶ μὴ ἤρκει ἡ καταστροφή μυριάδων ὑπάρξεων τῶν Μητροπόλεων Καισαρείας, Νικομηδείας Ἀμασείας, Νεοκαισαρείας, Ἰκονίου, Πισιδίας, Τραπεζοῦντος, Ἀγκύρας, Χαλδίας, Κολωνίας καὶ Ροδοπόλεως, καλούμεθα ἤδη νὰ θρηνήσωμεν καὶ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῶν περιοχῶν Βιθυνίας καὶ Ἰωνίας... (Ἐπιστολὴ 30ῆς Αὐγούστου 1922, Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Μελετίου πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν τοῦ Θρόνου, Ε.Α., τόμος 46, ἔτος ΜΒ 1922, σελ. 349). «....Διότι ποῦ νῦν αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Γαλατίας, τῆς Βιθυνίας, τοῦ Πόντου τῆς Φρυγίας;...» (Ε.Α., τόμος 46, ἔτος ΜΒ 1922 σελ. 365).

3. Ἦδη ἀπὸ τὸν Α΄ αἰ. ἦταν ἐπισκοπικὴ ἔδρα. Ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ ΣΤ΄ αἰῶνα ἀναγράφεται ὡς 7η Μητρόπολις, ὑπὸ τὸν Κωνσταντινουπόλεως, στὴν ἐπαρχία Βιθυνίας μέ 8 Ἐπισκοπές. Περί τὰ μέσα τοῦ Η΄ αἰ. κατέχει στὴν 8η θέσιν μέ 11 ὑποκείμενες Ἐπισκοπές. Στὴν 7η θέσιν ἐπανέρχεται ἀπὸ τὸν Θ΄ αἰ. μέ 10 Ἐπισκοπές καὶ τῇ θέσιν αὐτὴ διατηρεῖ μέχρι τὸν ΙΕ΄ αἰ. Μετὰ ἀνεβιβάσθη στὴν 6η θέσιν καὶ συνέχεια στὴν 3η. Στὸ Συνταγμάτιο τοῦ Χρυσάνθου(1715)ὁ Νικομηδείας ἀναγράφεται 5ος στὴν τάξιν. « Ὑπέρτιμος καὶ Ἐξάρχος πάσης Βιθυνίας », χωρὶς ὅμως ὑποκείμενες Ἐπισκοπές. Βλ., G. Parthey Hiercolis Synecdemus., Berolini 1866. H. Gelzer, Georgii Cyprii Descriptio orbis Romani, Lipsiae, 1890. Τοῦ ἰδίου, Ungedructe... Texte der Notitie episcopatum, Munchen 1910. Βασιλείου Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, Ἀθῆναι (2)1959. Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεΐα.

4. Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Συνόδου, Φάκελος Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Διάφορα (1922). Ἐπιστολὴ 28ης Ὀκτωβρίου 1922, Μητροπολίτου Νικομηδείας Ἀλεξάνδρου πρὸς τὸν Ὑπουργὸ τῶν Ναυτικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Στὴν ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου ἀναφέρεται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ τὸ ὑπ[] ἀριθμ. 5934/12.8.1921 ἔγγραφο τοῦ Ἑλλήνου Ἀρμοστοῦ στὴν Κωνσταντινούπολιν, περιέχοντος ἀντίγραφο ἀπογραφῆς τῶν περισωθέντων πραγμάτων, πρὸς τὸν Μητροπολίτη Νικομηδείας.

5. Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Συνόδου, Φάκελος Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Διάφορα (1922).

6. Τῶν ἐν Νικομηδείᾳ καέντων.

7. Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Συνόδου, Φάκελος Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Διάφορα (1922). Τὰ ὑπόλοιπα πράγματα, πού ἀναφέρονται στὸ ἀντίγραφο τοῦ Πρακτικοῦ καταγραφῆς ἦσαν:

Αον. Κιβώτιον ὑπὸ ἀριθμ. 1 περιέχον τά ἑξῆς:

1ον. Δέμα δύο Εὐαγγέλια, 1 ποτήριον, 1 δισκάριον, 1 ἀστερίσκον, 1 λαβήν, 1 ἁγ. Λόγχην καί ἕναν σταυρόν ἁγιασμοῦ ξύλινον περιβεβλημένον διὰ μετάλου μετά θήκης.

2ον. Δέμα περιέχον διάφορα ἀφιερώματα ἀργυρά κεφαλᾶς Ἀγίων καί ἀργυρούς σταυρούς 2, χεῖρας 2 καί ἕν δεμάτιον περιέχον μικρά ἀφιερώματα ἀργυρά, 1 ἁγίαν ζώνην μέ πόρπας ἀργυράς, 1 κανδύλιον ἀργυροῦν, 1 κάλυμα ἁγίου ποτηρίου καί 4 τεμάχια ἐπιμάνικα.

3ον. Δέμα περιέχον, 1 ἀστερίσκον, 4 ἐπιτραχεῖλια (τά 2 ἐφθαρμένα) 10 ἱερά καλύμματα ἁγίου ποτηρίου, 4 καλύμματα ἀέρος καί 1 φελόνιον ἐφθαρμένον.

4ον. Δέμα περιέχον, δύο ἅγια ποτήρια, μίαν λαβήν, μίαν ἱερατικὴν ζώνην, δύο καλύμματα ἁγίων ποτηρίων καί ἕν φελόνιον.

5ον. Δέμα περιέχον 3 λευκά καλύμματα ἁγίας Τραπέζης καί 3 μαῦρα.

6ον. Δέμα περιέχον 4 ἐπιτραχεῖλια, 2 πλεκτά καλύμματα ἁγ. Τραπέζης, 2 φελόνια χρυσοκέντητα, 1 στιχάριον, 2 ζώνας χρυσοκεντήτους (μία ἐξ αὐτῶν φέρει δύο πόρπας ἀργυράς), 4 ἐπιμάνικα χρυσοκέντητα, 1 στιχάριον μεταξωτόν, 1 στιχάριον λινομέταξον, 1 φελόνιον λινομέταξον 1 στιχάριον κοινόν, 2 σταυρούς ἐπαργυρομένους, 2 δοχεῖα κενά ἁγ. Μύρου ἐκ λευκοσιδέρου.

Βον. Κιβώτιον ὑπὸ ἀριθ. 2, περιέχον τά ἑξῆς:

2 σταυρούς ἑξαπτερύγων, 4 ἑξαπτέρυγα ἐξ ἀρζαντοῦ ἀργυρᾶ φέροντα πλαίσιον ἀργυροῦν τά δύο, 1 τραπεζομάνδηλον πλεκτόν καί 1 δέμα περιέχον ἕν ἅγιον ποτήριον ἀργυροῦν, ἕν δισκάριον, μίαν λόγχην, μίαν λαβήν, ἕναν ἀστερίσκον (ἀργυρᾶ) πέντε ἱερά καλύμματα ἀέρος, δύο στιχάρια λινά, ἕν φελόνιον, ἕν ἐπιτραχήλιον καί ἐπιμάνικα χρυσοκέντητα, μίαν ἁγίαν ζώνην χρυσοκέντητην, καί ἕτερον ἱερόν ἅμφιον ἀγνώστου ὀνομασίας, δύο ράσα μικρά παιδικά, δύο κώδικας καί ἕν ἀρχεῖον Ἀγ. Παντελεήμονος.

Γον. Κιβώτιον ὑπὸ ἀριθ. 3 περιέχον:

Ἱερά ἅμφια Ἀρχιέρεως, ἕν στιχάριον λευκόν καί ἕτερον λινομέταξον, τέσσαρα φελόνια χρυσοκέντητα, δύο ἐπιτραχήλια, τρεῖς ζώνας χρυσοκεντήτους (μία ἐξ αὐτῶν φέρει πόρπας ἀργυράς) τρία καλύμματα ἀέρος, μικόν κάλυμμα προσκομιδῆς καί προσόψιον, ἕξ καλύμματα ἁγίου ποτηρίου καί μίαν λαβήν ἀργυρᾶν.

Δον. Κιβώτιον ὑπ'ἀριθ. 4, περιέχον:

Δέκα ἑπτὰ κορῶνας ἀργυράς εἰκόνων, τέσσαρα ἀφιερώματα ἀργυρά, ἓν θυμιατηριον ἀργυροῦν, δύο δοχεῖα ἀνθονέρου ἀργυρᾶ, τρεῖς δίσκοι ἀργυροί, εἷς σταυρός ἀργυροῦς, ἓν στιχάριον λινόμέταξον, ἓν φελόνιον χρυσοκέντητον, ἓν κάλυμμα ἄερος χρυσοκέντητον, δύο καλύμματα ἀγίων ποτηρίων, μία ζώνη χρυσοκέντητος καί ἓν κάλυμμα ἀγίας Τραπέζης.

Εον. Κιβώτιον ὑπ' ἀριθ. 5, περιέχον τά ἑξῆς:

Τέσσαρα ἐπιτραχήλια ἐφθαρμένα, ἓν ἄρτοφόριον ἀργυροῦν, ἕτερον τοιοῦτον μέγα ἀργυροῦν, ἓν δισκάριον, μίαν λαβήν ἀργυράν, μίαν λόγχην, ἕξ ἐφθαρμένα ἐπιμανίκια, δύο εἰκόνας ἀργυράς Ἀγίου Παντελεήμονος (ἡ μία ἐξ αὐτῶν περιέχουσα διάφορα ἀφιερώματα σφραγισμένα διὰ κλείθρου), μιά φιάλη μεγάλη ἀγιασμοῦ, δύο ζώνας ἐφθαρμένας (ἡ μία ἐξ αὐτῶν φέρει πόρπας ἀργυράς), δέκα καλύμματα ἀγίου ποτηρίου (τρία ἐφθαρμένα ἐκ λινοῦ ὑφάσματος), τρία καλύμματα ἄερος χρυσοκέντητα, 2 Εὐαγγέλια χρυσόδετα, δύο ἅγια ποτήρια ἀργυρά, ἓν τραπεζομάνδηλον ἐκ βελούδου φέρον τό ὄνοα Δημήτριος Σοφιανός, ἕτερον τραπεζομάνδηλον ἀγίας Τραπέζης φέρον γύρον ἐκ βελούδου ἓν κάλυμμα προσκυνηταρίου ἐκ μετάξης, πέντε φελόνια (τά δύο ἐξ αὐτῶν χρυσοκέντητα) τρία στιχάρια ἐκ λινοῦ ὑφάσματος ἓν ἐπιγονάτιον, μίαν ζώνην, ἓν φελόνιον λευκόν, ἓν ἐπιτραχήλιον λευκόν, τρία τραπεζομάνδηλα Ἀγίας Τραπέζης λευκά, ἓν τραπεζομάνδηλον μικρόν ἐξ ὑφάσματος, τρία καλύμματα λευκά δικτυωτά, ἓν κεντητόν δι' εἰκόνας, πέντε τραπεζομάνδηλα λευκά (τό ἓν ἐξ ὑφάσματος σατέν) δύο καλύμματα μικρά προσκυνηταρίου λευκά (μεταξωτά), δύο παραπετάσματα θύρας πένθιμα, ἓν κάλυμμα πένθιμον Ἀγίας Τραπέζης, ἓν ἐπιτραχήλιον, ἓν κάλυμμα ἄερος πένθιμον, μαξιλαροθήκην.

ΣΤον. Κιβώτιον ὑπ'ἀριθ. 6, περιέχον τά ἑξῆς:

Δέκα μηνιαῖα βιβλία ἐκκλησιαστικά καινουργῆ, δύο Εὐαγγέλια παλαιά καί ἕτερον, ἄνευ ἀργυροῦ δεσίματος, δύο βιβλία παρακλητικῆς, δύο κώδικα, δέκα ἑπτὰ μηνιαῖα βιβλία, ἓν πεντηκοστόριον, ἓν τυπικόν, ἓν τυπικόν, ἓν ἱερατικόν, ἓν προσκομιδῆς, ἓν λειτουργίας, ἓν ψαλτήριον, ἓν ψαλτήριον, ἓν ὠρολόγιον, δύο σταυρούς ἀργυροδέτους καί ἕτερον φυλντισόδετον, πέντε μικρά ἀργυρά ἀφιερώματα, τρία ζεύγη ἐπιμάνικα, πέντε ταινίας ἐξ ὑφάσματος, ἓν δοχεῖον ἐκ μολύβδου φέρον ἐντός ἅγιον μῦρον καί ἓν μικρόν ψαλιδάκι, ἑπτὰ καλύμματα (τά πέντε χρυσοκέντητα μεταξωτά καί δύο ἐξ ὑφάσματος κλάρας καί τέσσαρας ζώνας αὐτῶν ἐξ ἰδίου ὑφάσματος, ἕξ ἐπιτραχήλια (τό ἓν ἐξ αὐτῶν μεταξωτόν χρυσοκέντητον καί τά ἕτερα μεταξωτά), ἓν στιχάριον λινόν καί ἓν τοιοῦτον μεταξωτόν, τέσσαρα

φελώνια (έν μεταξωκέντητον, έν έκ βελούδου, έν έκ Περσικοῦ ὑφάσματος καί έν μεταξωτόν παλαιόν), μίαν ζώνην έκ βελούδου φέρουσιν δύο πόρπας ἀργυράς, έν ἀντιμήνσιον, έν κάλυμμα μεταξωτόν εἰκόνοσ, έν κάλυμμα λινόν εἰκόνοσ, εἷς δίσκοσ έκ λευκοσιδήρου, έν δισκάριον ὀρειχάλκινον, ἕξ δίσκοι έκ χαλκοῦ, εἷς γῦροσ Ἀγίας Τραπεζῆσ μαλλινοβάμβακοσ, δύο θύρασ ἱερᾶσ Πύλησ έκ Περσικοῦ ὑφάσματος καί ἑτέρασ έκ βελούδου καί έν προσόψιον καλύπτου τά περιεχόμενα.

Ηον. Δύο κιβώτια κλειδωμένα (μή ἀνοιγέντα παρ᾿ ἡμῶν) φέροντα τήν ἐπιγραφήν Ἱερά Ἄμφια καί ἀνήκοντα πιθανῶσ εἰσ ΧΙ΄ Μεραρχίαν.

Θον. Δύο μεγάλασ εἰκόνασ Ἀγίου Παντελεήμονοσ περιτετυλιγμένασ διά μεταξωτοῦ ἢ μία καί ἡ ἑτέρα διά λινοῦ ὑφάσματος, ἡ μέν ἀργυρᾶ, ἡ δέ ἐπίχρυσοσ, 2 πλαίσια εἰκόνων φερουσῶν προσόψεισ Παναγίασ μετά καλυμμάτων, μία θήκη περιέχουσα δύο ἀστέρασ καί ἕνα σταυρόν ἑξαπτερύγων ἕξ ἀργύρου καί μετάλλου λευκοῦ, έν ἁγιασματάριον, μίαν εἰκόνα φέρουσα τόν Ἅγιον Γρηγόριον κεκαλυμένη διά λινοῦ ὑφάσματος καί έν δοχεῖον περιέχον ἅγιον μῦρον έκ λευκοῦ σιδήρου.

Ἐν Πριγκήπῳ τῇ 26ῇ Ἰουνίου 1921

Ὁ παραλαβών καί καταγράψασ

(ὑπογρ.) Ν. Νιχᾶσ.

Ἀποσκευαί Μητροπολίτου Νικομηδείασ

Δύο δέματα (μπόγοι) μέ εἶδη ὕπνου καί τάπητοσ.

Δύο κάσασ παραδοθεῖσαι ἡμῖν καρφωμένασ καί μή ἀνοιγεῖσαι μέ σκεύη τραπέζῆσ.

Ἑξ κιβώτια κλειδωμένα.

Ἐν Πριγκήπῳ τῇ 26ῇ Ἰουνίου 1921

Ὁ παραλαβών καί καταγράψασ

(ὑπογρ.) Δυσανάγνωστοσ

8. Ὁ Μητροπολίτησ Νικομηδείασ Ἀλέξανδροσ Ρηγόπουλοσ γεννήθηκε στήν Ἀνδριανούπολη τό ἔτοσ 1851. Σπούδασε τά θεολογικά γράμματα στήν Θεολογική Σχολή τῆσ Χάλκησ καί ὑπηρέτησε, ἐπί διετία, ὡσ ἱεροκῆρυξ στήν περιοχή τῆσ Μακεδονίασ. Τό 1881 χειροτονήθηκε Βοηθόσ Ἐπίσκοποσ τοῦ Μητροπολίτου Βοδενῶν. Τό 1891 ἐξελέγη Μητροπολίτησ Βάρνησ, ἀλλά δέν ἔγινε δεκτόσ ἀπό τοῦσ Βουλγάρουσ. Τό ἴδιο ἔτοσ μετετέθη στήν Μητρόπολη Πελαγονίασ καί τό 1895 ἐκλήθη νά ποιμάνῃ τήν Μητρόπολη Νεοκαισαρείασ. Τά 1903 ἐξελέγη Μητροπλίτησ

Θεσσαλονίκης . Από τή θέση αυτή, τό 1910, προήχθη στήν Γεροντική Μητρόπολη Νικομηδείας. «Χθές ἐγένοντο ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ αἱ κανονικαί ψῆφοι ἐπί τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει Νικομηδείας, χηρευούση ἕνεκα τῆς παραιτήσεως τοῦ Σεβ.Μητροπολίτου κ. Φιλοθέου. Ἐκ τῶν τεθέντων συνυποψηφίων παριερ. μητροπολιτῶν Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρου, Τραπεζοῦντος κ. Κωνσταντίνου καί Κασσανδρείας κ. Εἰρηναίου, προεκρίθη Μητροπολίτης Νικομηδείας ἀναδειχθεῖς ὁ σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, ποιμάνων τήν ἐπαρχίαν ταύτην ἀπό ἐπτά ἐτῶν» (Ε. Α. τόμος 34, ἔτος Λ -ΛΑ, 1910, σελ. 357). Ἀπό τήν ἔδρα του ἀνεχώρησε τό 1921, μετά τήν ἐκκένωση τῆς πόλεως κατά τόν Ἑλληνοτουρκικό πόλεμο. Ὑπῆρξε ὁ τελευταῖος Μητροπολίτης Νικομηδείας. Ἐκοιμήθη στίς 27 Ἰουνίου 1928.

9. Βλ. ὑποσ. 1.

10. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Διεύθυνσις Διοικ. Ὑπηρεσίας -Τμῆμα Προσωπικοῦ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Νοεμβρίου 1922

ἀριθ. πρωτ. 62535 -11523

Διαβιβάζεται πρὸς τόν Ἀρχηγόν τοῦ Στόλου, ὅπως ἐξετάσῃ καί ἀναφέρῃ ἡμῖν σχετικῶς.

Ὁ Ὑπουργός

Κ. Βούλγαρης

11. ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ -ἀριθ.. πρωτ. 2533

Ἐπαναφέρεται πρὸς τό Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν, Διεύθυνσιν Ὑπηρεσίας Τμῆμα Προσωπικοῦ, τό ὁποῖον ἔχομεν τήν τιμήν νά πληροφορήσωμεν ὅτι τά ἐκ τοῦ «Κιλκίς « παραληφθέντα κιβώτια μέ σκεύη καί λοιπά τιμαλφῇ τοῦ Μητροπολίτου Νικομηδείας περεδόθησαν τήν 14ην Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. εἰς τά Γραφεῖα τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐν Ἀθήναις ἐπὶ ἀποδείξει, ἀπό τήν ὑπηρεσία τοῦ Θωρηκτοῦ « ΑΒΕΡΩΦ «.

Εὐπειθέστατος

ὁ Ἀρχηγός

(ὑπογρ. δυσανάγνωστος)

12. Τόμος Πρακτικῶν Δ.Ι.Σ., 1921 -1927, Περίοδος Ο΄, Συνεδρία ΙΖ΄, Ἡμέρα Τετάρτη, 19 Ὀκτωβρίου 1922, σελ. 112. Δέν εἶναι ἡ πρώτη φορά, κατά τήν περίοδο

αὐτή, πού ἡ Σύνοδος παρακαλεῖται νά φροντίσῃ γιά τήν διάσωση καί τακτοποίηση ἱερῶν πραγμάτων καί ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν, τά ὁποῖα προέρχονται ἀπό τίς Ἐκκλησίες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καί τῶν ἄλλων περιοχῶν. Αὐτό προκύπτει ἀπό διάφορα ἔγγραφα τοῦ Ἀρχείου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

13. ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Διεύθυνσις Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας

Τμήμα Προσωπικοῦ -Γραφεῖον Διοικήσεως

Ἀριθ. Πρωτ. 64000 □11823

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Νοεμβρίου 1922

Πρός

τήν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἔχομεν τήν τιμήν νά σᾶς διαβιβάσωμεν ἐγκλείστως, τήν ὑπ□ ἀριθ. 2535 ἐ.ξ. ἀναφοράν τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Στόλου, μετὰ τῆς ὑποβαλλομένης διά ταύτης ἀναφορᾶς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικομηδείας, ὅπως λαβητε γνῶσιν καί εὐαρεστηθῇτε νά ἐνεργήσητε ἐπὶ τοῦ προκειμένου τά δέοντα συνεννούμενοι μετὰ τῆς ἐν λόγω Μητροπόλεως.

Ὁ Ὑπουργός.

Κ. Βούλγαρης,

14. Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Συνόδου, Φάκελος Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Διάφορα (1922).

15. Βλ. ὑποσημ. 13.

16. Τόμος Πρακτικῶν Δ.Ι.Σ. (1921 -1972), Περίοδος Ο΄, Συνεδρία ΙΗ΄, Ἡμέρα Παρασκευή, 21 Ὀκτωβρίου 1922, σελ. 114.

17. Ἐγγραφον 47616 -19922. Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Συνόδου, Φάκελος Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Διάφορα (1922).

18. Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Συνόδου, Φάκελος Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Διάφορα 1922, Ἀναφορά 1ης Δεκεμβρίου 1922, Ἀρχιμ. Γερμανοῦ Ρουμπάνη πρὸς τὴν Ἱερά Σύνοδο, καί Πρωτόκολλο παραδόσεως καί παραλαβῆς, Τομ. Πρακτικῶν Δ.Ι.Σ., (1921 -1927), Περίοδος Ο΄, Συνεδρία ΛΓ΄, ἡμέρα Παρασκευή, 2 Δεκεμβρίου 1922, σελ. 133.